

Με το

θάνατό του ο Χριστός νίκησε το θάνατο –δεν κατήργησε τον θάνατο (διότι ακόμη πεθαίνουμε), αλλά μας ελευθέρωσε από το «φόβο του θανάτου» (Εβρ. 2:15) και έτσι μετέβαλε εξάπαντος την «χρήση του θανάτου»– μπορούμε πλέον να δούμε ότι η αληθινή ζωή μας ως ανθρώπων ξεκινά με το θάνατο και καταλήγει στο θάνατο.

Ο θάνατος, ωστόσο, εδώ δεν νοείται απλά ως το τέλος για το οποίο δεν έχουμε το θάρρος να μιλήσουμε, ούτε ως η έσχατη μάχη την οποία ποτέ δεν μπορούμε να κερδίσουμε, ή ως ο «έσχατος έχθρος», όπως τον χαρακτηρίζει ο Απόστολος (Α΄ Κορ. 15:26), από τον οποίο, ακόμη και τώρα, νομίζουμε εσφαλμένα ότι είμαστε, κατά κάποιο τρόπο, ελεύθεροι. Πρόκειται αντίθετα για τον εκούσιο θάνατο του

εαυτού, που συνιστά τη ζωντανή απόδειξη της ελεύθερης αυτο-θυσιαστικής αγάπης, που μας έδειξε ο Χριστός ότι αποτελεί τη ζωή και το είναι του Θεού.

Ξεκινώντας τη διαδρομή αυτή με το βάπτισμα, αυξανόμαστε ολοένα και περισσότερο στην πραγματικότητα αυτή, μεταμορφώνοντας τελικά τον ίδιο το θάνατό μας σε μια φανέρωση του πασχάλιου μυστηρίου.

Εαν είναι αλήθεια, αυτό που σημείωσα προηγουμένως, ότι ο Χριστός μάς δείχνει, τι σημαίνει να είναι Θεός, με τον τρόπο που πεθαίνει ως άνθρωπος, τότε, εάν δεν βλέπουμε τον θάνατο (όπως επίσης υποστήριξα, ότι αποφεύγει να κάνει η σύγχρονη δυτική κοινωνία), δεν πρόκειται να δούμε ούτε το πρόσωπο του Θεού. Εαν αυτό είναι αλήθεια, τότε η εγκατάλειψη της παραδοσιακής νεκρώσιμης ακολουθίας, στην οποία αναφέρθηκα στην αρχή της ομιλίας μου, σημαίνει ότι πράγματι δεν «βλέπουμε» πια το θάνατο. Αυτό αποτελεί, θα έλεγα, τη μεγαλύτερη αλλαγή στην ιστορία για την ανθρώπινη ύπαρξη, όπως επίσης και τη μεγαλύτερη πρόκληση για τον άνθρωπο σήμερα.

Εαν είναι αλήθεια, τουλάχιστον απο μια χριστιανική προοπτική, ότι ο Χριστός μάς δείχνει τι σημαίνει να είναι Θεός, με τον τρόπο που πεθαίνει ως άνθρωπος, η απομάκρυνση του «προσώπου» του θανάτου από την κοινωνία και την εμπειρία μας, συνιστά ταυτόχρονα και την απομάκρυνση του «προσώπου» του Θεού. Αυτό μπορεί μονάχα να οδηγήσει, και έχει οδηγήσει μέχρι στιγμής, σε μια ορισμένη προοπτική για την ανθρώπινη ζωή –η ανθρώπινη ζωή είναι αυτό που ζούμε αυτή τη στιγμή, καθώς προσπαθούμε με κάθε μέσο να «ζήσουμε μια γεμάτη ζωή»– και σε μια εντελώς παράξενη σχέση με το σώμα μας: ενώ «ζούμε», η ζωή μας έχει να κάνει εξ ολοκλήρου με το σώμα μας και την φυσική του κατάσταση, όντας πάντοτε σε ετοιμότητα να διαμορφωθεί και να αναδιαμορφωθεί σύμφωνα με την επιθυμία μας, όπως περιγράφηκε με ιδιαίτερη επιτυχία απο τον Hervé Juvin. Ωστόσο, όταν πεθαίνουμε το σώμα απορρίπτεται, ως τίποτε περισσότερο απο το γήινο κέλυφός μας. (Hervé Juvin, *The Coming of the Body*, trans. John Howe – London: Verso, 2010)

Σ' έναν τέτοιο πολιτισμό, η ιδέα ότι η ζωή έρχεται δια του θανάτου, και ότι επομένως ο θάνατος έχει να παίξει κάποιο ρόλο στη ζωή, γεννώντας μια ζωή που βρίσκεται επέκεινα των ορίων του θανάτου, αυτή η ιδέα δεν μπορεί παρά να φαντάζει παράξενη. Ωστόσο, όπως υπογραμμίζει ο Ειρηναίος, ο θάνατος παρόλα αυτά θα πει την τελευταία λέξη, αν και, όπως θα προσθέσει στη συνέχεια, την τελευταία λέξη στην πραγματικότητα τη λέει ο Θεός που χρησιμοποιεί την θνητότητά μας για να μας παιδαγωγήσει στον πεπερασμένο, ενσώματο και γήινο

χαρακτήρα της φύσης μας, έτσι ώστε να μας δώσει τη δυνατότητα να υποδεχτούμε αυτό που δεν έχουμε μέσα μας ή δε διαθέτουμε απο μόνοι μας, δηλαδή τη ζωή. Ή όπως ολοκληρώνει την εκπληκτική μελέτη του ο Junin: «Μονάχα το σώμα θυμάται ότι είναι πεπερασμένο, μονάχα αυτό μας καθηλώνει στα όριά του, στο τελευταίο σύνορό μας (άραγε για πόσο ακόμη;). Κι αν ακόμη, ειδικά εάν ξεχνάει, μονάχα το σώμα μάς αποτρέπει ακόμη από το να είμαστε Θεός για τον εαυτό μας και τους άλλους». (Όπ.π. 177.)

Θα έλεγα, λοιπόν, ότι το καθήκον σήμερα δεν είναι απλά να διακηρύσσουμε την πίστη μας απέναντι σ' έναν ολοένα και περισσότερο εκκοσμικευμένο κόσμο. Το καθήκον μας είναι πάρουμε πίσω το θάνατο! Και μπορούμε να το επιτύχουμε, μαρτυρώντας εμείς οι ίδιοι για μια ζωή, που έρχεται από το θάνατο, μια ζωή η οποία στο εξής δεν επηρεάζεται απο το θάνατο, μια ζωή που γίνεται πραγματικότητα όταν κάποιος σηκώσει τον σταυρό.

Το πλέον επιτακτικό καθήκον μας σήμερα είναι επομένως, να επανακτήσουμε τη μαρτυρική πραγματικότητα για το ποιο ακριβώς είναι το νόημα της χριστιανικής μαρτυρίας.

π. John Behr

Κοσμήτωρ και Καθηγητής Πατρολογίας

του Ορθόδοξου Θεολογικού Σεμιναρίου του Αγίου Βλαδίμηρου

(Νέα Υόρκη, Η.Π.Α.)

Πηγή: imverias.blogspot.gr